

Лезги Газет

Жуван Ватан, ватанэгълияр,
дидед ч'ал хуьх!

РЕКЪЕМРИН
ТЕЛЕВИДЕНИДАЛ
ЭЛЯЧИЗАВА

“Лезги газетди” гъеле виликдай хабар гайивал, Дагъустанда рекъемрин телевиденидал элячунин вахт дегишнава: са шумуд вацран къулхъ хутахнава - 3-июндилай 14-октябрдал.

Лазим тир тадаракар маса къачунихъ ва, абур чкайрал эцигдайла, къумек гунихъ галаз алакълу суалар республикадин “кузвай линиядин” нумрадиз - 8(800) 250-74-84 - зенг авуна гуз жеда.

1920 – йисалай акъатзава

N 35 (10888) хемис 29 – август, 2019 – йис WWW.LEZGIGAZET.RU

Къимет “Дагпечатдин” киоскрай - 16 манат

Т'ал алай месэла

27-августдиз Дагъустан Республикадин Къил Владимир Васильева кыле тухвай нубатдин совещанидал региондин мулкуна ТБО-диз (твердые бытовые отходы) талукъ яз тухузвай къвалахдихъ галаз алакълу месэладиз килигна. Идан гъакъиндай “Лезги газетдиз” РД-дин Къилин ва Гъукуматдин Администрациядин пресс-къуллугъди хабар гана.

Веревердерив эгечдалди вилик В. Васильева и месэла риклик дарихвал кутайдай, амма важиблуди тирди къейдна. Гъик лагъайтла, ам республикадин вири агъалийриз таъсирзавай экологиядихъ галаз алакълуду я.

“Къе зирзбил вири общество ва гъик Дагъустан патални хци месэладиз элкъенва. Чаз туризм вилик тухудай еке мумкинвилер ава. Чна дагъларин миъхи ятарал, гъавадал дамахвава. Гъа са вахтунда цуд йисаралди зирзбилдикай миъхуниз бес къадар фикир гузвач. И совещанидин вилик заз хъуртарин карта къалурна. Адакъ инанмиш хъайтла, дагълух районра зирзбил вегезвай хъуртар авач. Амма чаз чизва эхир, абур авазва. Идалайни гъейри, чна датана коммунальный къуллугърай пулар гузвай гъалдални гузчивал тухвана кланзава. Гъик лагъайтла, бизнесди вичиз талукъ къвалахар инсансузвилелди къилиз акъудзава. Яшайишдин клеви амукъаяр (ТБО) талукъ чкадиз тухунин гъакъиндай икърар кутунзава, амма и кар агъалийрин хиве хузава. Лугъун лазим я хь, чаз чи халкъ ик алдатмишдай ихтияр авач. И хел лап муракабди я, вучиз лагъайтла ам са шумуд къурулушдихъ галаз алакълуду ава. Гъавилияй чаз вилик акъваззавай муракаб месэляяр гъализ чир хъана кланда”, - лагъана Дагъустандин Къили.

Идалай гуьгъуниз гегъенш доклад РД-дин т'ебиатдин ресурсрин ва экологи-ядин министр Набиюла Карачаева авуна.

“Уьлкведа зирзбилдив эгечзавай те-гъердиз талукъ реформа кыле физва. Авайвал лагъайтла, им виридалайни муракабурукай сад я. Зирзбилдиз талукъ яз татугай гъалар йисаралди арадал атана ва къватл хъанва. Алай йисалай чна цийи къайдада къвалахзава, амма эхиримжи 20 йисуз и кардиз талукъ яз са затни авунач. Сифте нубатда чна законрин база къайдадиз гъана. Ахпа республикада авай гъалар ахтармишна. Дагъустандин мулкуна зирзбилдин я полигон, я хъурт авачир. Зирзбил къватлдай, ам тухудай улакъяр, зирзбил гъалдай кархана, яшайишдин коммунальный амукъаяр утилизация ийидай чкаярни кланзавай. Идалайни гъейри, РФ-дин Гъукуматдин къарарда къалурнавайвал, цийи къайдада къвалахун патал регионда къватл жезвай зирзбилдин къадарар ва ам акъудунин къиметар тайинарна кланзавай. Гъайиф хь, и кар виликамаз авунвачир. Гъа и синихар арадай акъудунай чна чи къвалахни башла-мишна. Зирзбилдихъ галаз къвалахдай-бур жагъурдай конкурс малумарайла, са компаниядизни республикада кардик квай къиметрай чакъ галаз къвалахиз клан хъанач. Идалайни гъейри, агъалийри вахт-вахтунда коммунальный къуллугърай пуларни гузвачир. Мисал яз, Каспийскда коммунальный клеви амукъаяр акъудунай 50 процент агъалийри пул гузвай. Республикадин маса шегъерра и рекъем 25-30 процент тир. Дагълух районра - мадни т'имил. Гъа ик ят'ани, чи региональный операторди виридахъ галаз къвалахзава. Лугъун лазим я хь, муниципальный гъар са тешкилатдини вичин мулкуна зирзбил гадарзавай хъуртар тешкилнавай. Анрилай

амукъаяр, зирзбил гару къуд патахъ тухузвай ва чи къамар, вацарни чиркинарзавай. Зирзбил тухудай ва гъалдай къвалахдин патахъай чпин къумек гъатта къецепатан компаниярини теклифна. Амма абурхъ чпин шартлар авай.

Гъа ихтин гъалара чалай Дагъустанда зирзбилдихъ галаз женг члугвадай региональный оператор жагъуриз алакълна. Федеральный СМИ-рини кваз алай йисан январдин вацра, вири Дагъустан зирзбилди къада лугъуз, малуматар гана. Амма кар икван чкадал атанач. Дагъустан Республикадин Къили вахтунда гайи тапшур-гъурикайни бегъем къумек хъана. Чун кеве тур са месэла мад авай. Шегъерда амукъаяр, зирзбил вегъедай контейнер эцигзавай майданар къвалер, туьквенар, салонар эцигун патал маса ганвай. Четинвилер мадни ават'ани, чун чи шегъерар, хуьрер зирзбилдин гъамбаррикай азад ийиз алахънава”, - лагъана министрди.

Адан рахунриз баянар хгуналди, Владимир Васильева къейдна: “И важиблу кар гъилляй вегъейбурувай за кевелай хабар къада. Зун абурхъ галаз виликдай хьиз рахан хъийидач, гъар садан вилик талукъ суалар эцигда. Инал исятда са министрди ваь, чнани вирида гъахъ-гъисаб ийизва”.

Вичин докладда Н.Карачаева шегъерра эконпунктар эцигзавайдакай лагъана. Малумарайвал, ихтин гъар са киоскди 10 агъзурдав агакълна агъалийриз къуллугъда. Гъелелиг Махачкъалада къве киоск кардик кутунва ва сифтегъан нетижаярни писбур туш. И карда аялри активвал къалурзава. Абуру эконпунктариз пластикдин пулукъаярни (сад 10 манатдай къабулзава), картондин къватиярни (1 кг - 3 манатдай) вахкузва.

Совещанидин вири материал “Лезги газетдин” сайтдай клелиз жеда.

Нумрадай клела:

ОБЩЕСТВО

Дагъустан гъик къарагънай?..

Чна Ботлих райондай патарив гъай пуд райондиз физвай важиблу рекъер вири чи гуьзчивилик кутуна. Яни душмандиз Ахвах, Цумада, Гергебил районриз фидай мумкинвал тунач. Вири хуьрера чи патрулар эцигна. Федеральный къуватрин далу пад мягъкемарна.

► 3

ТАРИХ

Халкъдин садвал хуьзвай къамат

XVIII асирда чи милли регъберди къизилбашриз акси гъерекатда къалурай къегъалвилерикай гъа вакъийрин шагъидар хъайибуру хъенва. Тарихдин чешмейрай чаз Гъажид Давуд виклеъ, къастунал клеви, тешкилатчидин, сиясатчидин зурба алакълунар авай регъбер тирди чир жезва.

► 5

ТУРИЗМ

Ачух цавун кланик квай музей

Цийидаказ туькълур хъувунвай къеледин бинедаллаз, яхдиз ва балкланраллаз Хуьруьгерин тамуз, Шалбуздагъдиз, Кетин дагъдиз, Цуругърин чарчаррал, кас амачиз гадарнавай хуьрериз фидай маршруттар авай зурба музейрин туриствилин комплекс кардик кутаз жеда. Ял ягъунин виридалайни хъсан жуьре - им т'ебиатдихъ, чкадин агъалийрин адетрихъ галаз таниш хъун я эхир.

► 7

САГЪЛАМВАЛ

Дири-цици хъжедайвал

Инсуьлт яшарилай, миллетдилай, яшайишдилай аслу тушиз, гъар гъи касдие хъайит'ани агатун мумкин я. И муькваралди инсуьлтдик 55-60 йисан яшара авайбур азарлу жедай. Алай вахтунда а азардик 30-40 йисан яшара авай жегъиларни азарлу жезва.

► 8

ХАБАРАР

Сейли пешекар

2019-йисалай эгеч'ина М.Ражабовади региондин энергетикадин комиссиядин департаментда Краснодардин крайдин бухгалтерский учетдин ва гъахъ-гъисабдин отделдин къилин консультант яз къвалахзава. И йисуз ада коррупциядиз аксивалунин курсарани чирвилер къачуна. Ам къуллугъчийрин арада нуфузлу ва сейли пешекар я.

► 12

УЬМУЬР

Ажадулагъ Жарулаеван турнир

Муьквал йикъара Сулейман-Стальский райондин Агъа Ст'алприн хуьре, рагъметлу Ажадулагъ Жарулаев рик'ел хуьнин лишан яз, футболдай 19-сеферда районрин уртах турнир кыле фена. Ам тешкилайди ва кыле тухвайди райондин физический культурадин, спортдин, туризмдин ва жегъилприн крарин рекъай Комитет я.

► 15

Table with 7 columns: Channel (РГВК, ПЕРВЫЙ, РОССИЯ 1, НТВ, ДОМАШНИЙ, ТВ-ЦЕНТР, ЗВЕЗДА), Time, Program Name, and Duration. Date: пятница, 6 сентября.

Table with 7 columns: Channel (РГВК, ПЕРВЫЙ, РОССИЯ 1, НТВ, ДОМАШНИЙ, ТВ-ЦЕНТР, ЗВЕЗДА), Time, Program Name, and Duration. Date: суббота, 7 сентября.

Table with 7 columns: Channel (РГВК, ПЕРВЫЙ, РОССИЯ 1, НТВ, ДОМАШНИЙ, ТВ-ЦЕНТР, ЗВЕЗДА), Time, Program Name, and Duration. Date: воскресенье, 8 сентября.

Table with 7 columns: Day (ПОНЕДЕЛЬНИК, ВТОРНИК, СРЕДА, ЧЕТВЕРГ, ПЯТНИЦА, СУББОТА, ВОСКРЕСЕНЬЕ), Time, Program Name, and Duration. Date: КУЛЬТУРА с 2 по 8 СЕНТЯБРЯ.

Table with 2 columns: Day (ПОНЕДЕЛЬНИК, ВТОРНИК, СРЕДА, ЧЕТВЕРГ, ПЯТНИЦА, СУББОТА, ВОСКРЕСЕНЬЕ), Program Name and Duration. Date: РАДИО.

